

Prosedyre

Opplæringsloven kapittel 9A, elevenes skolemiljø

FORMÅL

Sikre at alle skoler og skolefritidsordning (SFO) arbeider systematisk for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og annen krenkende atferd.

OMFANG

Prosedyren gjelder for elever i grunnskolene, leksehjelpsordningen og for skolefritidsordningen (SFO) i Nome kommune; jf. opplæringsloven § 9A-1.

ANSVARLIG

Rektor ved den enkelte skole er ansvarlig for at prosedyren gjøres kjent og følges.

Den enkelte ansatte skal:

- Delta aktivt i skolens systematiske arbeid for å fremme et trygt og godt skolemiljø
- Straks melde fra til rektor ved mistanke om eller når det varsles om krenkende atferd eller mobbing
- Bistå med undersøkelser
- Bistå med kartlegging og analyse av læringsmiljøet, samt lojalt følge opp skolens tiltak for å bedre læringsmiljøet

§ 9A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring

§ 9A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort

§ 9A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 og om høvet til å melde saka til Fylkesmannen etter § 9 A-6.

Dersom skolen finn ut at noko ved skolemiljøet kan skade helsa til elevane, skal elevane og foreldra snarast mogleg varslast om det.

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet, elevrådet og foreldra skal haldast informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidleg som mogleg takast med i arbeidet med skolemiljøtiltak. Dei har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjeld det systematiske arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
Informasjon om at elevane har rett til et trygt og godt skolemiljø	Alle ansatte får informasjon og opplæring om hvordan praktisere opplæringsloven kap. 9A	Før skolestart i august hvert år	Rektor
Oppfølging og etterspørring	Fast tema på trinnmøter og samtale med ansatte på alle trinn og SFO	Kontinuerlig	Rektor
Informasjon om aktivitetsplikten	Kontaktlærerne informerer sin elever. Digital mobbing skal tas opp som tema	Hvert halvår - høst/vår	Kontaktlærere
	Informasjon på alle foreldremøter. Digital mobbing skal også tas opp som tema	Hvert halvår - høst/vår	Rektor/kontaktlærere
Informasjon om anledning til å melde sak til Fylkesmannen etter at saken er tatt opp med rektor minimum en uke før	Informasjon til elevrådet, FAU, samarbeidsutvalget og skolemiljøutvalget	Hvert halvår - høst/vår	Rektor
	Alle foresatte får eget hefte med informasjon	September hvert år	Rektor
	Informasjon på hjemmesiden til kommunen	Revideres hver høst	Rektor/oppvekst

§ 9A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elever har eit trygt og godt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse*
- b) kva tiltak skolen har planlagt*
- c) når tiltaka skal gjennomførast*
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka*
- e) når tiltaka skal evaluerast.*

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
Aktivitetsplikten (§§ 9A-4 og 9A-5)	Aktivitetsplikten omfatter 6 delplikter: 1) Følge med 2) Gripe inn 3) Varsle	Når krenkelser avdekkes og aktivitetsplikten inntreir	Alle som arbeider på skolen

	<ul style="list-style-type: none"> - De som har inspeksjon må undersøke og gripe inn om de mistenker krenkelser og ha lav terskel for å informere kontaktlærer og ledelsen om hendelser i friminutt 		
2. Plikt til å gripe inn	<p>Grip inn umiddelbart og stopp krenkelser</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvis du overhører for eksempel hatytringer eller observerer krenkelser som utestenging og baksnakking, skal du gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen - Plikten er begrenset til inngrep som er mulig å gjennomføre. Det betyr at ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke elever for å få stanset situasjonen, med mindre det er nødrett eller nødverge; jf. forskrift om ordenreglement for grunnskolene i Nome kommune §7b. 	Når situasjoner oppstår – individuell plikt	Alle som arbeider på skolen
3. Plikt til å varsle	<p>Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor umiddelbart dersom en får mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dette skal sikre at rektor får oversikt over hvordan elevene har det på skolen og vil være et godt utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker. Foresatte informeres. Rektor må undersøke snarest og trygge foresatte</p> <p>Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. (F.eks. særlig voldelige og integritetskretnkende tilfeller, grove trusler, saker som skolen ikke har klart å løse)</p> <p>NB! Skille mellom varsling § 9A-4 og § 9A-5</p> <p><i>Vedlegg: Varslings skjema oppl. § 9A-4 og § 9A-5 – felles mal for Nomeskolen</i></p>	<p>Når mistanke, eller kjennskap oppstår – individuell plikt</p> <p>Når det oppstår alvorlige tilfeller</p>	<p>Alle som arbeider på skolen</p> <p>Rektor</p> <p>Rektor</p>

<p>4. Plikt til å undersøke</p>	<p>Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal skolen undersøke saken.</p> <p>Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet. Skolen skal ikke skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet. Undersøkelse bør skje i samarbeid med rektor og kontaktlærer Undersøkelsen skal alltid ivareta elevens beste og retten til å bli hørt, og bidra til å få fram mest mulig informasjon om saken.</p> <p>Undersøkelsen bør inneholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samtale med lærer, og andre ansatte som kjenner eleven og saken - Samtale med elev som opplever krenking - Samtale med involverte elever - Samtale med elevens foresatte - Samtale med elev(er) som påstås å stå bak krenkende atferd, og deres foresatte - Samtale med medelever, ikke navngitt elev, men om det generelle psykososiale miljøet - Observasjoner – systematiske og usystematiske - Analysemodellen - Sosisogram - Undersøkelsen skal ende i en konklusjon som danner utgangspunkt for tiltak eller at den avsluttes - Ved digital mobbing bør politianmeldelse vurderes - Rektor dokumenterer undersøkelsen 	<p>Når mistanke eller kjennskap oppstår, eller varsel er levert</p>	<p>Rektor og kontaktlærer</p>
<p>5. Plikt til å sette inn tiltak</p>	<p>Skolen har plikt til å</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt - Hvilke tiltak vil være til barnets/elevens beste? - NB! Elevens stemme. 	<p>Aktivitetsplikten skal settes i verk dersom undersøkelsen viser behov for</p>	<p>Rektor</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakt med elev og foresatte bør være preg av at skolen informerer om valg av tiltak, og begrunner dette ut ifra et faglig fundament og de undersøkelser som er gjort i saken. - Elev og foresatte skal gis anledning til å komme med innspill i forbindelse med utarbeidelse av aktivitetsplanen - Eleven har rett til å uttale seg, og vil sammen med foresattes stemme tilføre saken viktig informasjon - Følge opp tiltakene med løpende dialog med elev og foresatte - Evaluere virkningen av tiltakene, og dato for evaluering - Legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig 	det, eller når en elev melder om at skolemiljøet ikke er trygt og godt	
6. Dokumentasjon	<p>Det lages en skriftlig aktivitetsplan som sendes foresatte snarest mulig og skal inneholde følgende punkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Hvilket problem tiltaket skal løse - problembeskrivelse b) Hvilke tiltak skolen har planlagt c) Når tiltakene skal gjennomføres d) Hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene e) Når tiltakene skal evalueres <p>Rektor sikrer at berørte elever blir hørt og får uttale seg om innholdet i aktivitetsplanen.</p> <p><i>Vedlegg: Aktivitetsplan – felles mal for Nomeskolen</i></p>	Snarest mulig	Rektor
<p>§ 9A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen krenkjer ein elev</p> <p><i>Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.</i></p>			

HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
Plikt til å varsle ved mistanke om at ansatt utsetter elev for krenking	<p>Ved mistanke eller kjennskap til at en som arbeider ved skolen utsetter en elev for krenking skal rektor varsles straks.</p> <p>Rektor skal varsle skoleeier umiddelbart.</p> <p>Undersøkelse og tiltak etter § 9A-4 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks</p>	Ved mistanke eller kjennskap - individuell plikt	<p>Alle som arbeider på skolen</p> <p>Rektor/oppvekstsjef</p>
Plikt til å varsle dersom en i ledelsen krenker elev	<p>Ved mistanke eller kjennskap til at en i ledelsen står bak krenking av elev, skal skoleeier ved oppvekstsjef varsles direkte av den som fikk mistanke eller kjennskap til krenkingen.</p> <p>Undersøkelse og tiltak etter § 9A-4 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks</p> <p><i>Vedlegg: Varslings skjema – felles mal for Nomeskolen</i></p>	Ved mistanke eller kjennskap - individuell plikt	<p>Alle som arbeider på skolen</p> <p>Oppvekstsjef</p>
<p>§ 9A-6. Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker</p> <p><i>Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.</i></p> <p><i>Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.</i></p> <p><i>Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Fylkesmannen meiner må til for å greie ut saka. Fylkesmannen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Fylkesmannen si saksbehandling.</i></p>			

Kjem Fylkesmannen til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Fylkesmannen vedta kva skolen skal gjere for å sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og Fylkesmannen skal følgje opp saka. Fylkesmannen kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 9 A-12.

Avgjerda til Fylkesmannen er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

HVA	HVORDAN	
<p>Håndhevsingsordningen</p>	<p>Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foresatte melde saken til Fylkesmannen etter at saken er tatt opp med rektor.</p> <p>Sak som er meldt til Fylkesmannen Når saken er meldt til Fylkesmannen skal skole og skoleeier uten hinder av lovfestet taushetsplikt legge fram alle opplysninger som Fylkesmannen mener må til for å utrede saken.</p> <p>Fylkesmannen skal avgjøre om aktivitetsplikten etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt</p> <p>Hvis Fylkesmannen konkluderer med at skolen <i>ikke</i> har oppfylt aktivitetsplikten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vedtar Fylkesmannen hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø - setter Fylkesmannen en frist for gjennomføring av vedtaket - følger Fylkesmannen opp saken - kan Fylkesmannen vedta reaksjoner etter kommunens ordensreglement; jf. §9A-10, eller at en elev skal bytte skole: jf. §9A-12 	
<p>§ 9A-7. Det fysiske miljøet</p> <p><i>Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane. Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndighetene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.</i></p> <p><i>Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.</i></p>		

Dersom ein elev eller forelder eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.

HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
Fysisk miljø	Dersom elev, foresatte, eller rådsorgan ved skolen ber om tiltak for å rette på skolens fysiske miljø, skal skolen snarast mulig behandle saken etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven.	Når det kommer henvendelse	Skoleeier ved oppvekstsjef
	Gjennomføre vernerunder der også elevenes fysiske miljø sjekkes	Årlig	Rektor og verneombud

§ 9A-8. Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet

Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.

Elevrådet kan oppnemne representantar til å vareta elevane sine interesser overfor skolen og styresmaktene i skolemiljø saker. Dersom det finst eit arbeidsmiljøutval eller liknande organ ved skolen, kan elevane møte med opp til to representantar når utvalet behandlar saker som gjeld skolemiljøet. Representantane skal bli kalla inn til møta med talerett og rett til å få meininga si protokollert. Dei skal ikkje vere til stades når utvalet behandlar saker som inneheld opplysningar som er omfatta av lovfesta teieplikt.

Representantane skal få den informasjonen dei treng, men ikkje opplysningar som er omfatta av lovfesta teieplikt. I den mon det trengst, har dei rett til opplæring for å skjømte oppgåvene og fritak frå undervisninga.

HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
Elevdeltakelse	Elevane skal delta aktivt i planlegging og arbeidet for et trygt og godt skolemiljø. Skolene etablerer elevråd, samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg innen utgangen av september hvert skoleår	Årlig	Rektor

§9A-10. Ordensreglement

Kommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte grunnskole, og fylkeskommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte vidaregåande skole.

Reglementet skal gi reglar om rettane og pliktene til elevane så langt dei ikkje er fastsette i lov eller på annan måte. Reglementet skal innehalde reglar om orden og oppførsel, om kva tiltak som kan nyttast mot elevar som bryt reglementet, og om korleis slike saker skal behandlast.

Skolen kan berre nytte tiltak som er fastsette i ordensreglementet. Tiltaka skal ikkje innebere fysisk refsing eller anna krenkjande behandling. Før det blir teke avgjerd om tiltak, har eleven rett til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda.

Ordensreglementet skal gjerast kjent for elevane og foreldra. Kravet i forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav c om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
Ordensreglement	Kommunen har egen forskrift til ordensreglement som er vedtatt av kommunestyret, og gjøres kjent for elever og foresatte ved skolestart hvert år.	Revideres ved behov	Oppvekstsjef Rektor

Tone Amundsen
Oppvekstsjef